

EKSĀMENS EKONOMIKĀ
vidusskolai
 2013
 SKOLĒNA DARBA LAPA
1. daļa

Vārds _____
 Uzvārds _____
 Klase _____
 Skola _____

1. uzdevums (22 punkti).

Apvelc ar apli pareizās atbildes burtu! (Katram jautājumam ir tikai viena pareiza atbilde.)

Aizpilda skolotājs:

1. Kura atbilde precīzāk raksturo ekonomikas pamatproblēmu:
A pilnīga cilvēku neierobežoto vajadzību apmierināšana,
B taupīgāka ierobežoto resursu izmantošana, lai nodrošinātu ekonomikas attīstību,
C efektīva ierobežoto resursu izmantošana, lai pilnīgāk apmierinātu cilvēku vajadzības,
D iespējami lielākas peļņas iegūšana, izmantojot ierobežotos resursus? 1. _____

2. Kurā ekonomikas sistēmā tirgus sektora nepilnības jācenšas mazināt valstij:
A brīvā tirgus ekonomikā,
B komandekonomikā,
C jauktā ekonomikā,
D nevienā sistēmā valstij nav jāiejaucas ekonomikā? 2. _____

3. Zemāk ir minēti vairāki ekonomikas likumi. Kuram no tiem atbilst apgalvojums – par augstāku cenu automašīnu īpašnieki grib un spēj nopirkt mazāku benzīna daudzumu:
A Oukena likums,
B Engela likums,
C piedāvājuma likums,
D pieprasījuma likums? 3. _____

4. Pieņemsim, ka skolu kafejnīcās tiek tirgots saldējums. Pēkšņi samazinās skolēnu skaits valstī. Pārējiem nosacījumiem paliekot nemainīgiem, saldējuma tirgū:
A pieprasījums un nopirktā saldējuma daudzums samazināsies,
B pieprasījums samazināsies, saldējuma piedāvājums palielināsies,
C pieprasījums un saldējuma piedāvājums samazināsies,
D saldējuma cena pieaugs. 4. _____

5. Pārdevējs paaugstina preces cenu no Ls 20 līdz Ls 22. Preces pieprasījuma (cenas) elastības koeficients ir $|-2|$. Pārdevēja ieņēmumi:
A palielināsies,
B samazināsies,
C nemainīsies,
D pēc dotās informācijas paredzamās ieņēmumu izmaiņas nevar noteikt. 5. _____

6. Preces A tirgus līdzsvara cena ir Ls 10. Valsts nosaka, ka preces A cena nedrīkst būt augstāka par Ls 8. Preces A piedāvātais daudzums:
A palielināsies,
B samazināsies,
C nemainīsies,
D varētu gan palielināties, gan samazināties. 6. _____

7. Apelsīnu pieprasījuma līknes nobīde pa kreisi notiks, ja:
A apelsīnu cena pieaugs,
B apelsīnu cena samazināsies,
C mandarīnu cena samazināsies,
D mandarīnu cena pieaugs. 7. _____

Uzmanību! 1. uzdevuma turpinājums nākamajā lappusē.

1. uzdevuma turpinājums

8. Kura veida uzņēmumu (komersantu) dibinot, netiek prasīta pamatkapitāla apmaksā:
A individuālo komersantu (IK) un sabiedrību ar ierobežotu atbildību (SIA),
B sabiedrību ar ierobežotu atbildību (SIA) un akciju sabiedrību (AS),
C pilnsabiedrību (PS) un komandītsabiedrību (KS),
D individuālo komersantu (IK), pilnsabiedrību (PS) un komandītsabiedrību (KS)?
9. Lai aizsargātu tiesības uz izgudrojumu, nepieciešams:
A publicēt to, pievienojot burtu „c” aplīti (©),
B publicēt izgudrojumu oficiālajā izdevumā „Latvijas Vēstnesis”,
C reģistrēt to Patentu valdē,
D apstiprināt izgudrojumu pie zvērināta notāra.
10. Kuru no akcionāru sapulce var sadalīt dividendēs:
A bruto peļņu,
B peļņu pirms nodokļu maksājumiem,
C tīro jeb neto peļņu,
D gan bruto, gan neto peļņu?
11. Kāda sakarība pastāv starp saražotās produkcijas daudzumu (Q) un mainīgām izmaksām (VC):
A palielinot saražotās produkcijas daudzumu (Q), mainīgās izmaksas (VC) vienmēr palielināsies,
B palielinot saražotās produkcijas daudzumu (Q), mainīgās izmaksas (VC) vienmēr samazināsies,
C palielinot saražotās produkcijas daudzumu (Q), mainīgās izmaksas (VC) var gan palielināties, gan samazināties,
D starp saražotās produkcijas daudzumu (Q) un mainīgajām izmaksām (VC) nepastāv savstarpēja sakarība?
12. Kurai atbildei atbilst apgalvojums – produktu daudzums, kuru var nopirkt par neto darba algu:
A bruto darba alga,
B reālā darba alga,
C neto darba alga,
D sociālās iemaksas?
13. Kura atbilde attiecas uz apgalvojumu – Latvijā reģistrētā bezdarba līmenis ir 11,7 %:
A bez darba ir 11,7 % Latvijas iedzīvotāju,
B reģistrēto bezdarbnieku īpatsvars ir 11,7 % Latvijas iedzīvotāju kopskaitā,
C bez darba ir 11,7 % Latvijas iedzīvotāju darbaspējas vecumā,
D reģistrēto bezdarbnieku īpatsvars ir 11,7 % ekonomiski aktīvo iedzīvotāju kopskaitā?
14. Ekonomisti uzskata, ka nauda ir:
A viss, ko pieņem apmaiņā pret precēm un pakalpojumiem,
B tikai banknotes un monētas,
C banknotes, monētas un kredītkartes,
D zelts, banknotes un monētas.
15. Kas būtu jādara komercbankām, lai piesaistītu vairāk noguldījumu:
A jāpiedāvā jauni bankas produkti,
B jāsniedz informācija par bankas lielo peļņu,
C jāpaaugstina noguldījumu procentu likmes,
D jāpaaugstina kredītprocentu likmes?

Uzmanību! 1. uzdevuma turpinājums nākamajā lappusē.

1. uzdevuma turpinājums

16. Kura veida vērtspapīros vajadzētu ieguldīt līdzekļus, ja investors negrib uzņemties pārāk lielu risku:
A ražojoša uzņēmuma akcijās,
B privātpersonu emitētos vērtspapīros,
C valsts obligācijās,
D augsto tehnoloģiju akciju fondā? 16._____
17. Lielākos ieņēmumus Latvijas valsts kopbudžetā nodrošina:
A pievienotās vērtības (PVN) un sociālais nodoklis (VOSAI),
B pievienotās vērtības (PVN) un iedzīvotāju ienākuma (IIN) nodoklis,
C akcīzes un nekustamā īpašuma (NĪN) nodoklis,
D sociālais nodoklis (VOSAI) un uzņēmumu ienākuma nodoklis (UIN). 17._____
18. Kurš apgalvojums atbilst pieņēmumam – valsts ekonomikas izaugsmes temps bija 5 % gadā:
A gada laikā ražošana visās nozarēs pieauga vismaz par 5 %,
B gada laikā valstī nominālais IKP palielinājās par 5 %,
C gada laikā valstī nominālais IKP uz vienu iedzīvotāju palielinājās par 5 %,
D gada laikā reālais IKP palielinājās par 5 %? 18._____
19. Kurš bezdarba veids būtiskāk palielinās ekonomiskās lejupslīdes laikā:
A frikcionālais,
B strukturālais,
C cikliskais,
D frikcionālais un strukturālais? 19._____
20. Inflācijas un bezdarba sakarība, kuru atklāja ekonomists A. Filips, ir:
A jo zemāka inflācija, jo augstāks bezdarbs,
B jo augstāka inflācija, jo augstāks bezdarbs,
C jo zemāka inflācija, jo zemāks bezdarbs,
D inflācijai samazinoties par 2 %, cikliskais bezdarbs samazinās par 1 %. 20._____
21. Ja valstī preču un pakalpojumu imports sāk pārsniegt eksportu, pārējiem nosacījumiem paliekot nemainīgiem, tad
A palielināsies nominālais IKP,
B valsts ārējās tirdzniecības bilancē būs pozitīvs saldo,
C samazināsies valsts nominālais IKP,
D valstī (iekšzemē) palielināsies nodarbinātība. 21._____
22. Progresīva iedzīvotāju ienākuma nodokļa likme ir, ja
A palielinoties ienākumiem, samazinās nomaksātā ienākuma nodokļa summa,
B palielinoties ienākumiem, paaugstinās ienākuma nodokļa likme,
C palielinoties ienākumiem, samazinās ienākuma nodokļa likme,
D palielinoties ienākumiem, nomaksātā ienākuma nodokļa summa nemainās. 22._____

Kopā par
1. uzd.:

2. uzdevums (7 punkti).

Tabulā doti skaidrojumi un ekonomikas termini. Ieraksti pretī skaidrojumam atbilstošā termina burtu! (Doti lieki termini.)

	Skaidrojumi	Burts	Termini
1.	Naudas laišana apgrozībā.		A Naudas vērtība
2.	Valsts noteikts darba algas līmenis, par kuru zemāk uzņēmēji savus darbiniekus nedrīkst algot.		B Inflācija
3.	Peļņas daļa, ko saņem akcionāri.		C Obligācijas
4.	Naudas vērtības samazināšanās.		D Deflācija
5.	Samaksa par darbu naudas izteiksmē pēc nodokļu nomaksāšanas.		E Emisija
6.	Cenu līmeņa vispārēja samazināšanās.		F Neto darba alga
7.	Preču un pakalpojumu daudzums, ko var nopirkt par vienu naudas vienību.		G Minimālā darba alga
			H Nauda
			I Dividende

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

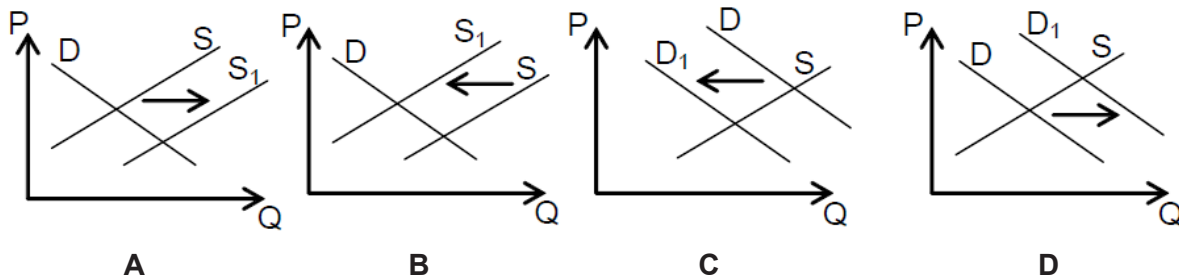
6. _____

7. _____

Kopā par
2. uzd.:

3. uzdevums (5 punkti).

Zīmējumā attēlotas pieprasījuma un piedāvājuma izmaiņas.

Atzīmē tabulā ar „X”, kurš attēls atbilst katrai no dotajām situācijām konkrētajā tirgū!

Tirgus	Situācija	A	B	C	D
1. Logu tirgus	Pieaug firmu skaits, kuras piedāvā plastmasas un koka logus.				
2. Kino biļešu tirgus	Valstī samazinās iedzīvotāju ienākumi.				
3. Darba tirgus Latvijā	Daudzi Latvijas iedzīvotāji dodas darba meklējumos uz Īriju, Apvienoto Karalisti un Vāciju.				
4. Zemeņu tirgus	Ogu pārstrādes uzņēmums palielina ievārījumu un saldētu ogu ražošanu, jo pieaugušas iespējas produkciju eksportēt.				
5. Kartupeļu čipšu tirgus	Bija lietaina vasara un kartupeļu cena pieauga par Ls 0,10.				

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

Kopā par
3. uzd.:

4. uzdevums (6 punkti).**levieto tekstā izlaistos vārdus nepieciešamajā locījumā! (Doti lieki vārdi.)**

leņģemumi, darba alga, nostrādāto stundu skaits, peļņa, rente, ražošanas izmaksas, kapitāls, vairāk, mazāk, pieaug, samazinās.

Darba ražīgumu var izteikt kā saražotās produkcijas attiecību pret _____.

Jo augstāks darba ražīgums, jo mazāka ir darba algas daļa _____, jo lielāku _____ var gūt uzņēmējs. Kāpināt darba ražīgumu ir ieinteresēti arī strādnieki, jo varēs nopelnīt lielāku _____. Augstāks darba ražīgums ir strādniekam, kurš darba dienā izgatavo _____ produkcijas vienību. Palielinoties darba ražīgumam valstī, _____ reālais IKP (iekšzemes kopprodukts).

5. uzdevums (5 punkti).**Tabulas pēdējā ailē ieraksti, kurš variants ir izdevīgākais katrā no situācijām!**

	Situācija	Varianti			Atbilde
		A	B	C	
1.	Annai ir nepieciešams kredīts Ls 200. Viņa izskata iespēju samaksāt mazāko summu par kredītprocentiem.	Bankas „LLCC” depozīta procenti – 3,6 %, kredīta procenti – 7 %.	Firma „Credit AA” piedāvā kredītu – Ls 200 uz gadu, katru mēnesi maksāt procentos Ls 10, bet Ls 200 atdot pēc gada.	Bankas „KKBB” depozīta procenti – 3,3 %, kredīta procenti – 6,8 %.	
2.	Kārlim ir uzkrāti Ls 40 000. Viņš baidās riskēt un meklē drošāko variantu – naudu vajadzētu...	noguldīt bankā.	ieguldīt uzņēmuma obligācijās.	ieguldīt uzņēmuma akcijās.	
3.	Anitai ir trīs iespējas izvēlēties darba algas lielumu. Kura iespēja ļaus viņai saņemt vairāk un tērēt lielāku naudas summu?	Minimālā darba alga.	Bruto darba alga Ls 270.	Neto darba alga Ls 270.	
4.	Brigita ir zemiece. Viņas saimniecība darbojas pilnīgas konkurences tirgū. Lai palielinātu uzņēmuma peļņu, viņai vajadzētu...	samazināt ražošanas izmaksas.	veikt plašu reklāmas kampaņu.	paaugstināt saražotās produkcijas pārdošanas cenu.	
5.	Aivars ir uzņēmējs. Viņš pieņem darbā galdnieku. Lai panāktu lielāko darba ražīgumu, viņš noteiks darba samaksu...	gabaldarba.	laika darba.	minimālo darba algu.	

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

6. _____

Kopā par

4. uzd.:

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

Kopā par

5. uzd.:

Kopā par

1. daļu:

EKSĀMENS EKONOMIKĀ
vidusskolai
 2013
 SKOLĒNA DARBA LAPA
2. daļa

Vārds _____
 Uzvārds _____
 Klase _____
 Skola _____

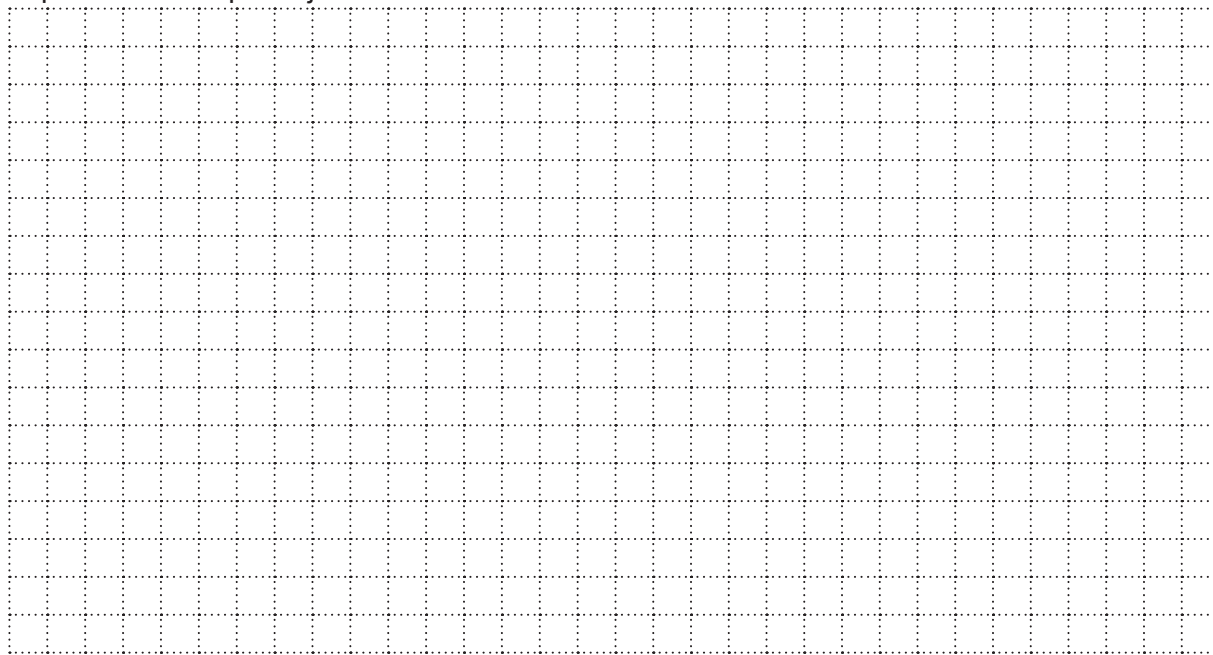
1. uzdevums (9 punkti).

Preces A pieprasījums vietējā tirgū dots tabulā.

Aizpilda skolotājs:

Cena (Ls)	Pieprasītais daudzums (vienību skaits)	Piedāvātais daudzums (vienību skaits)
0,60	1800	200
0,80	1000	500
0,90	900	600
1,00	700	1000
1,20	300	1400

1.1. Izmantojot tabulā dotos datus, uzzīmē pieprasījuma un piedāvājuma grafiku! Uzraksti nepieciešamos apzīmējumus!

1.1. _____

1.2. Nosaki!

- Līdzsvara cenu Ls _____
- Līdzsvara daudzumu _____
- Pārdevēja ieņēmumus pie līdzsvara cenas (parādi aprēķina gaitu!) Ls _____

- Ja tirgū tiktu noteikta cena Ls 1,20, tad tā būs _____ (cenu griesti, cenas grīda, līdzsvara cena) un tirgū būs _____ (iztrūkums, pārpalikums, līdzsvars).

1.2. _____

Kopā par 1. uzd.: _____

2. uzdevums (11 punkti).

Nelielā uzņēmumā, kurš ražo koka izstrādājumus, ir šādas ražošanas izmaksas mēnesī:

- izejvielas – Ls 320,
- elektroenerģija un citas ar darba galdu apkalpošanu saistītās izmaksas – Ls 130,
- darba samaksa strādniekiem (darba algu fonds) – Ls 740,
- darba galdu amortizācija – Ls 50,
- īres maksa – Ls 160,
- administrācijas izdevumi – Ls 72.

Uzņēmums saražo 800 produkcijas vienību. Katru vienību pārdod par Ls 2,70.

2.1. Aprēķini prasīto, parādot aprēķina gaitu!

Pastāvīgās izmaksas (FC)

Mainīgās izmaksas (VC)

Kopējās izmaksas (TC)

Vienas produkcijas vienības mainīgās izmaksas (AVC)

Vienas produkcijas vienības kopējās izmaksas (ATC)

Kopējie ieņēmumi (TR)

Grāmatvedības peļņa

Uzmanību! 2. uzdevuma turpinājums nākamajā lappusē.

2. uzdevuma turpinājums

2.2. Ekonomiskās krīzes rezultātā šajā uzņēmumā koka izstrādājumu ražošanas un realizācijas apjoms samazinās līdz 640 vienībām, arī preces cena samazinās līdz Ls 2,30 (vienas produkcijas mainīgās izmaksas (AVC) paliek nemainīgas).

Veic aprēķinus, vai uzņēmumam ir izdevīgi turpināt ražošanu! Parādi aprēķina gaitu!

Nosaki, vai uzņēmumam ir izdevīgi turpināt ražošanu! Atbildi pamato, izmantojot veiktos aprēķinus!

Kopā par
2. uzd.:

3. uzdevums (9 punkti).

Aigars saņēma mantojumu Ls 40 000. Viņš to noguldīja bankā „Laime” ar termiņu uz trīs gadiem. Banka rēķina saliktos procentus reizi gadā.

Savukārt Liene no tās pašas bankas aizņēmas Ls 30 000 uz trīs gadiem. Kredītam banka rēķina vienkāršos procentus.

Aprēķini bankas ieguvumu no šiem darījumiem, ja kredītprocentu likme ir 5 %, bet termiņnoguldījuma – 3 %! (Kontu apkalpošanas un citas izmaksas, kā arī kapitāla pieauguma un iedzīvotāju ienākuma nodokli par depozītprocentiem neņem vērā.)

3.1. Uzraksti formulas, pēc kurām aprēķina naudas summu termiņa beigās, ja banka rēķina vienkāršos procentus un saliktos procentus! Paskaidro apzīmējumus!

3.1. _____

3.2. Aprēķini, kādu summu Aigars saņems no bankas par termiņnoguldījumu pēc trim gadiem! Parādi aprēķina gaitu!

3.2. _____

Uzmanību! 3. uzdevuma turpinājums nākamajā lappusē.

3. uzdevuma turpinājums

3.3. Aprēķini kādu summu Lienei vajadzēs atmaksāt bankai par aizdevumu kopā ar kredītprocentiem trīs gadu laikā! Parādi aprēķina gaitu!

3.3. _____

3.4. Aprēķini bankas ieguvumu no šiem diviem darījumiem trīs gados! Parādi aprēķina gaitu!

3.4. _____

Kopā par
3. uzd.:

4. uzdevums (6 punkti).

Rūpīgi iepazīsties ar informāciju tabulā!

Latvijas mājsaimniecību ienākumu avoti 2008. un 2010. gadā.

Ienākumu avoti	2008		2010	
	Ls, mēn.	% no kopējiem	Ls, mēn.	% no kopējiem
Pavisam	253,41	100	213,42	100
No algota darba	192,26	75,9	146,62	68,7
Pašnodarbināto ienākumi	8,54	3,4	5,80	2,7
Ienākumi no īpašuma	4,70	1,9	1,45	0,7
Transferti	51,33	20,3	62,03	29,1
Citi ienākumi	0,06	0	0,02	0
Rīcībā esošo ienākumu samazinošie izdevumi	- 3,49	- 1,4	- 2,52	- 1,2
Patēriņa groza vērtība	160		168	

(Pēc Centrālās statistikas pārvaldes datiem)

4.1. Izmantojot tabulas datus, uzraksti divus lielākos mājsaimniecību ienākumu avotus 2008. gadā!

4.1. _____

4.2. Aprēķini, par cik procentiem laikā no 2008. līdz 2010. gadam samazinājās mājsaimniecību ienākumi!

4.2. _____

4.3. Uzraksti divus cēloņus, kāpēc var samazināties mājsaimniecību ienākumi ekonomikas lejupslīdes apstākļos!

- _____
- _____

4.3. _____

4.4. Uzraksti divus cēloņus, kāpēc Latvijā pēdējos gados pieaug valsts iedzīvotāju ienākumi no transfertiem!

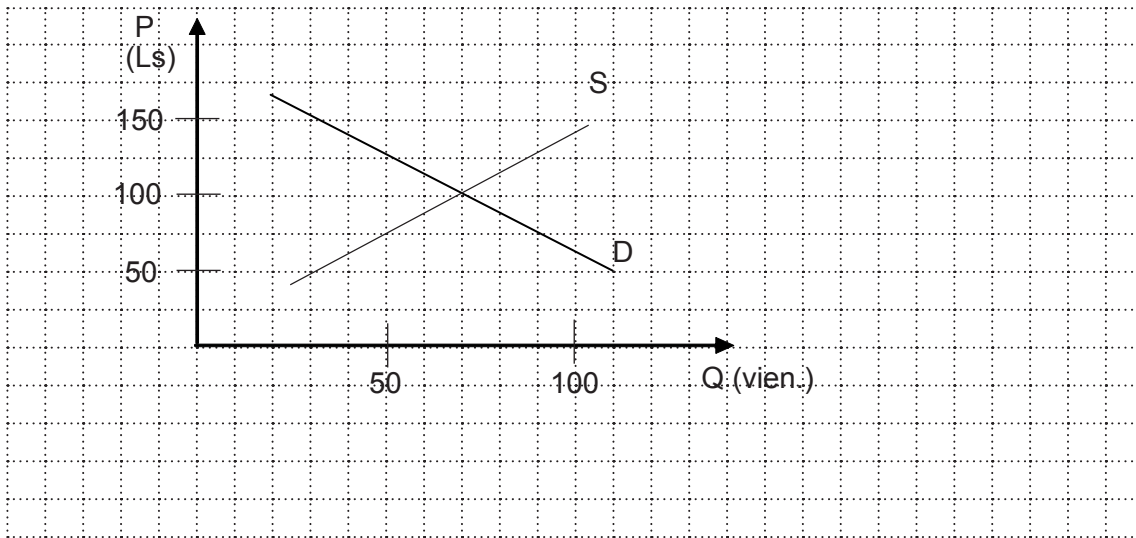
- _____
- _____

4.4. _____

Kopā par
4. uzd.:

5. uzdevums (10 punkti).

Rūpīgi iepazīsties ar attēlā esošo informāciju par situāciju preces A tirgū!

5.1. Uzraksti, kāda ir preces A tirgus līdzsvara cena un līdzsvara daudzums iekšzemē (valstī)!

$P_E =$ _____ ; $Q_E =$ _____

5.1. _____

Valsts iesaistās brīvā starptautiskajā tirdzniecībā. Preces A cena pasaules tirgū ir Ls 50.

5.2. Nosaki:

a) kādu preces A daudzumu par pasaules tirgus cenu saražos iekšzemē!

b) kādu preces A daudzumu par pasaules tirgus cenu grib un spēj nopirkt iekšzemes patērētāji!

5.2. _____

5.3. Pamato, vai valsts precī A eksportēs vai importēs! _____

5.3. _____

5.4. Aprēķini, kāds varētu būt eksporta vai importa apjoms! Parādi aprēķina gaitu!

5.4. _____

5.5. Uzraksti divus pasākumus, ar kuriem valsts varētu ierobežot preces A importu!

• _____

• _____

5.5. _____

5.6. Starptautiskā tirdzniecība ir atbalstāma vai ierobežojama? Uzraksti savu viedokli un pamato to ar vismaz diviem ekonomiskiem argumentiem!

5.6. _____

Kopā par 5. uzd.: _____

6. uzdevums (9 punkti).

Tabulā ir apkopota informācija par Latvijas iekšzemes kopprodukta (IKP) izlietojumu 2010.–2011. gadā, tūkstošos latu un cenu indeksu*.

Rādītāji	2010	2011
Iekšzemes kopprodukts (faktiskajās cenās)	12 784 137	
Valsts pārvaldes iestāžu galapatēriņa izdevumi	2 349 063	2 296 115
Mājsaimniecību galapatēriņa izdevumi		8 835 664
Bruto kapitāla veidošana (kopējās iekšzemes investīcijas)	2 537 597	3 831 783
Preču un pakalpojumu eksports	6 846 977	8 392 416
Preču un pakalpojumu imports	7 020 335	9 080 693
IKP cenu indeksi 2000. gada salīdzināmās cenās	191,1	201,3

(* Avots: www.csb.gov.lv)

Iekšzemes kopproduktu (IKP) pēc izdevumu metodes aprēķina, izmantojot formulu:

$IKP = C + I_g + G + X_n$, kur:
C – mājsaimniecību galapatēriņa izdevumi;
I_g – kopējās iekšzemes investīcijas;
G – valsts pārvaldes iestāžu galapatēriņa izdevumi;
X_n – tīrais (neto) eksports.

6.1. Izmantojot tabulas datus, aprēķini prasīto, parādot aprēķina gaitu!

- Tīrā eksporta summa 2011. gadā

- Iekšzemes kopprodukts (IKP) 2011. gadā

- Mājsaimniecību galapatēriņa izdevumi 2010. gadā

IKP cenu indeksa aprēķināšanas formula ir

$$IKP \text{ cenu indekss jeb IKP deflators} = \frac{\text{Pārskata gada nominālais IKP}}{\text{Pārskata gada reālais IKP}} \times 100$$

6.2. Aprēķini reālo IKP 2010. un 2011. gadā! Parādi aprēķina gaitu!

- Reālais IKP₂₀₁₀

- Reālais IKP₂₀₁₁

Reālā IKP pieauguma tempa aprēķina formula ir:

$$\text{Reālā IKP pieauguma temps} = \frac{\text{Reālais IKP dotajā gadā} - \text{reālais IKP iepriekšējā gadā}}{\text{Reālais IKP iepriekšējā gadā}} \times 100$$

6.3. Aprēķini reālā IKP pieauguma tempu 2011. gadā! Parādi aprēķina gaitu!

6.4. Pamato, vai laikā no 2010. līdz 2011. gadam Latvijā ir bijusi ekonomikas izaugsme!

6.5. Uzraksti divus faktoros, kas veicina ekonomikas izaugsmi!

- _____, • _____

6.1. _____

6.2. _____

6.3. _____

6.4. _____

6.5. _____

Kopā par
6. uzd.:

Kopā par
2. daļu:

EKSĀMENS EKONOMIKĀ
vidusskolai
 2013
 SKOLĒNA DARBA LAPA
3. daļa

Vārds _____
 Uzvārds _____
 Klase _____
 Skola _____

3. daļa (24 punkti).

Cilvēki bieži pārmet, ka valsts nerada jaunas darbavietas, lai mazinātu bezdarba līmeni Latvijā. Bet jaunas darbavietas var radīt uzņēmēji, nevis valsts. Kā Latvijā tiek veicināta uzņēmējdarbība, kāds atbalsts tiek sniegts uzņēmējiem? Ko vēl, tavuprāt, vajadzētu darīt, lai veicinātu uzņēmējdarbības straujāku attīstību Latvijā?

Uzraksti apmēram 200 vārdus garu argumentētu pārspriedumu par šo tematu!

Pamato savu viedokli, izmantojot zināšanas ekonomikā, lieto ekonomikas jēdzienus un analizē ekonomisko parādību likumsakarības!

Uzmetums.

EKSĀMENS EKONOMIKĀ
vidusskolai
 2013
 DARBA VĒRTĒTĀJA LAPA

Uzd. nr.	Kritēriji	Punktu kopskaits
1. daļa		
1. uzd.	1 punkts par katru pareizu atbildi.	22
2. uzd.	1 punkts par katru pareizu atbildi	7
3. uzd.	1 punkts par katru pareizu atbildi.	5
4. uzd.	1 punkts par katru pareizi ievietotu vārdu vai vārdkopu.	6
5. uzd.	1 punkts par katru pareizu atbildi.	5
Kopā		45
2. daļa*		
1. uzd.	1.1. – 1 punkts par pareizi uzrakstītiem apzīmējumiem pie asīm un norādītajām mērvienībām; 1 punkts par pareizi ievērotu mērogu; 1 punkts par pareizi uzzīmētām līknēm un 1 punkts par pareizi uzrakstītiem un izvietotiem līkņu apzīmējumiem – kopā 4 punkti. 1.2. – 1 punkts par katru pareizu atbildi – kopā 5 punkti.	9
2. uzd.	2.1. – 1 punkts par katru pareizu aprēķinu un atbildi – kopā 7 punkti. 2.2. – 1 punkts par katru pareizu aprēķina soli un 2 punkti par pamatotu secinājumu – kopā 4 punkti.	11
3. uzd.	3.1. – 1 punkts par katru pareizi uzrakstītu izteiksmi, 1 punkts par paskaidrotiem apzīmējumiem – kopā 3 punkti. 3.2. – 1 punkts par pareizi uzrakstītu skaitlisku izteiksmi, 1 punkts par pareizu aprēķinu – kopā 2 punkti. 3.3. – 1 punkts par pareizi uzrakstītu skaitlisku izteiksmi, 1 punkts par pareizu aprēķinu – kopā 2 punkti. 3.4. – 1 punkts par pareizi uzrakstītu skaitlisku izteiksmi, 1 punkts par pareizu aprēķinu – kopā 2 punkti.	9
4. uzd.	4.1. – 1 punkts par uzrakstītiem diviem avotiem, ja uzrakstīts viens avots – 0 punktu. 4.2. – 1 punkts par pareizi veiktu aprēķinu (jābūt parādītai aprēķina gaitai). 4.3. – 1 punkts par katru pareizu cēloni – kopā 2 punkti. 4.4. – 1 punkts par katru pareizu cēloni – kopā 2 punkti.	6
5. uzd.	5.1. – 1 par katru pareizi ierakstītu skaitli – kopā 2 punkti. 5.2. – 1 punkts par katru pareizi uzrakstītu atbildi – kopā 2 punkti. 5.3. – 1 punkts par pamatotu atbildi. 5.4. – 1 punkts par pareizi veiktu aprēķinu. 5.5. – 1 punkts par katru pareizi uzrakstītu pasākumu – kopā 2 punkti. 5.6. – 1 punkts par katru pamatotu argumentu – kopā 2 punkti.	10
6. uzd.	6.1. – 1 punkts par katru pareizu atbildi un veiktu aprēķinu – kopā 3 punkti. 6.2. – 1 punkts par katru pareizu atbildi un veiktu aprēķinu – kopā 2 punkti. 6.3. – 1 punkts par pareizu atbildi un veiktu aprēķinu. 6.4. – 1 punkts par pamatotu atbildi. 6.5. – 1 punkts par katru faktoru – kopā 2 punkti.	9
Kopā		54

*Ja skolēns kļūdījies kādā risinājuma solī, tad viņš nesaņem punktu par šo soli, bet turpmākā risinājuma vērtējumu tas neietekmē, ja darbības veiktas pareizi ar kļūdainu starprezultātu.

3. daļa**

Kritēriji Punkti	Saturs un organizācija	Analīze un argumentācija	Ekonomikas fakti un likumsakarības	Ekonomikas terminu lietojums un pareizrakstība
3	Saturs pilnībā atbilst tēmai. Domas izklāstītas skaidri, formulēta galvenā ideja.	Izklāstot viedokli, argumentācijā pamatojas uz atbilstošiem ekonomikas faktiem, ir atklātas un izklāstītas cēloņsakarības.	Korekts faktu un likumsakarību lietojums, ir atklātas likumsakarības.	Korekts ekonomikas terminu un jēdzienu lietojums. Nav kļūdu ekonomikas terminu un jēdzienu rakstībā. Ievēroti rakstības pamatlikumi.
2	Saturs pamatā atbilst tēmai. Apraksts vispārīgs, bet izklāsts loģiski organizēts.	Izklāstot viedokli, argumenti vai pretargumenti ir vispārīgi, nepārlicinoši.	Ekonomikas faktu un likumsakarību lietojumā pieļautas dažas nebūtiskas kļūdas.	Jēdzienu un terminu lietojumā pieļautas nebūtiskas neprecizitātes, kas netraucē uztvert saturu.
1	Apraksts primitīvs, vāji organizēts informācijas izklāsts.	Viedoklis izklāstīts fragmentāri, nepārlicinoša argumentācija.	Minēti daži ekonomikas fakti, nav atklātas likumsakarības.	Būtiskas kļūdas ekonomikas terminu lietojumā vai pareizrakstībā. Teikumu uzbūve un pareizrakstības kļūdas traucē uztvert saturu.
0	Neatbilst tematam, tālāk nav vērtējams.	Nav viedokļa un argumentācijas.	Nav minēti ekonomikas fakti un likumsakarības.	Nav lietoti ekonomikas termini.

** 3. daļā iegūtais punktu skaits jāreizina ar 2.

Kopā par 3. daļu – 24 punkti.